

Ay'ın Yapısı ve Özellikleri

★ Gezegenlerin etrafında sabit bir yörünge de hareket eden gök cisimlerine **uydu** denir.

✓ Ay, Dünya'nın tek doğal uydusudur.

✓ Dünya'ya en yakın gök cismi Ay'dır.

✓ Dünya'nın kapladığı alana yaklaşık 50 tane ay sığar.

✓ Ay bir ışık kaynağı değil, yansıtıcı yüzeydir.

✓ Güneş'ten gelen ışınları Dünya'mıza yansıtığı için Ay'ı görürüz.

✓ Dünya ile Ay arasındaki mesafe yaklaşık 384.400 km'dir.

✓ Bu mesafeden dolayı Ay'ı olduğundan çok daha küçük görürüz. Güneş'ten daha yakın olduğu için Güneş ile neredeyse aynı büyüklükte görürüz.

✓ Ay küresel bir şekle sahiptir.

✓ Ay'a Apollo11 uzay aracı ile çıkan ve ilk ayak basan astronot **Neil Armstrong**'tur.

✓ Atmosferi yok denecek kadar incedir. Bu durumun sonuçları;

✓ Ay'da hava olayları (rüzgâr, yağmur gibi) görülmez. Yüzeyi ince toz tabakası ile kaplıdır. Hava olayları görülmediğinden Ay yüzeyinde oluşacak her iz aynen kalır.

✓ Gece gündüz sıcaklık farkı çok fazladır. Bu da yaşam koşullarını olumsuz hâle getirir. Sıcaklık farkı 250-300 °C'ü bulmaktadır (Gündüz +175°C, gece -125°C).

✓ Çok sayıda göktaşı çarpmıştır. Bu göktaşlarının çarptığı yerlerde krater adı verilen derin çukurları oluşmuştur.

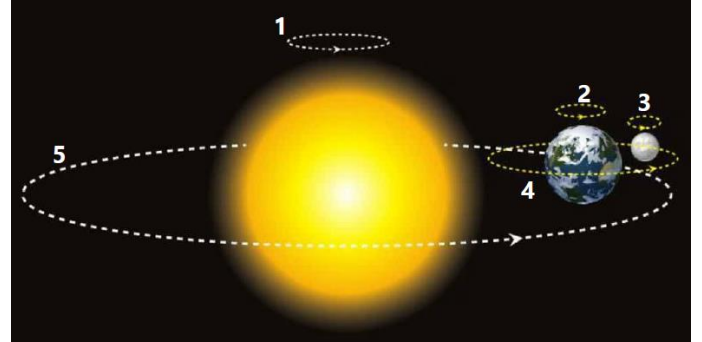
✓ Güneş'ten gelen zararlı ışınları süzemez. Bu nedenle canlıların yaşamasına imkân sağlamaz.

✓ Ay, Güneş'ten ve Dünya'dan küçüktür.

✓ Ay yüzeyinde vadi ve tepeler vardır.

✓ Ay'ın yaptığı 3 hareket vardır. Bu hareketler;

1. Kendi etrafında DÖNME (~27,3 gün)
2. Dünya etrafında DOLANMA (~27,3 gün)
3. Dünya ile birlikte Güneş etrafında DOLANMA (365 gün 6 saat)

HAREKETLER

1-Güneş'in kendi etrafındaki dönüşü

2-Dünya'nın kendi etrafındaki dönüşü

3-Ay'ın kendi etrafındaki dönüşü

4-Ay'ın Dünya etrafındaki dolanımı

5-Dünya ve Ay'ın Güneş etrafında dolanımı

➤ Ay, Dünya ve Güneş tüm hareketlerini saat yönünün tersi yönde (batıdan doğuya) yapar.

2.Bölüm: Gökyüzündeki Komşumuz: Ay

Ay'ın Evreleri

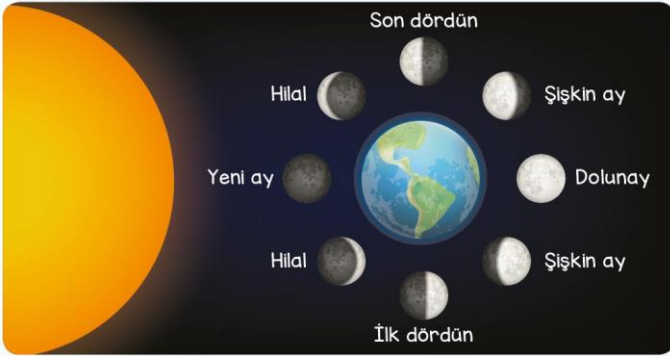
✓ Ay'ın dolanma hareketi sırasında Dünya ve Güneş'e göre konumu değişir. Bu durum Ay'ın ışık alan kısımlarının değişmesine ve Dünya'dan bakan birinin Ay'ı farklı şekillerde görmesine neden olur.

✓ Ay'ın farklı şekillerde görünmesine Ay'ın Evreleri denir.

✓ Ay'ın Dünya ve Güneş'e olan konumunun değişmesi ile Ay'ın evreleri meydana gelir.

✓ Ay'ın evreleri yaklaşık 29,5 günde tamamlanır. Bu süreye 1 ay denir.

✓ Ay'ın evreleri her ay belli periyotlarla değişir. Bu özelliğinden yararlanarak bazı ülkeler ay takvimine göre ayları belirler.

✓ Ay'ın 4 tane **ana evresi** vardır. Bu evreler; yeni ay, ilk dördün, dolunay ve son dördün'dür. Her ana evre arası 1 haftadır (yaklaşık 7 gündür).

✓ Bu ana evreler arasında farklı şekillerde görüldüğü evrelere **ara evreler** denir. Bunlar; hilal ve şişkin ay'dır. Her ara evre arası 1 haftadır (yaklaşık 7 gündür).

✓ Ay'ın ana evreleri ayda bir kez gerçekleşirken ara evreler iki kez gerçekleşir.

✓ Ramazan ayı ve dini bayramların tarihi hesaplanırken ay takviminden yararlanır.

Yeni Ay

Bu evrede Ay, Dünya ile Güneş arasındadır. Ay'ın Dünya'ya bakan kısmı Güneş ışığını alamadığı için Dünya'dan bakıldığında Ay görülmez.

Hilal

Yeni ay ile ilk dördün evresi arasında Ay, ters "C" şeklinde görülür.

İlk dördün

Yeni ay evresinden yaklaşık bir hafta sonra görülür. Ay'ın Dünya'dan görülen sağ yarısı aydınlandığından Ay "D" şeklinde görülür.

Dolunay

İlk dördün evresinden yaklaşık bir hafta sonra Dünya, Güneş ile Ay arasında yer alır. Ay'ın Dünya'ya bakan kısmı tamamen aydınlandığından Ay parlak küre şeklinde görülür.

Şişkin Ay

Dolunay ve son dördün evreleri arasında görülür.

Şişkin Ay

İlk dördün ve dolunay evreleri arasında görülür.

Son dördün

Dolunay evresinden yaklaşık bir hafta sonra görülür. Ay'ın Dünya'dan görünen sol yarısı aydınlandığı için Dünya'dan bakılınca Ay ters "D" şeklinde görülür.

Hilal

Son dördün ve yeni ay evreleri arasında Ay "C" şeklinde görülür.

KONU İLE İLGİLİ ONLINE ETKİNLİKLER

[ETKİNLİK 1](#)

[ETKİNLİK 2](#)

[ETKİNLİK 3](#)

[ETKİNLİK 4](#)

[ETKİNLİK 5](#)

[ETKİNLİK 6](#)

KONU İLE İLGİLİ SORULAR İÇİN

[SORULAR](#)